

การประเมินความเสี่ยง และ การจัดการการเกิดไข้ในภาวะเม็ดเลือดขาวต่ำในผู้ป่วยมะเร็ง
ที่ได้รับเคมีบำบัด : การวิเคราะห์ปัญหา

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลผู้ใหญ่)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2554

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

การประเมินความเสี่ยง และการจัดการการเกิดไข้ในภาวะเม็ดเลือดขาวต่ำ ในผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับเคมีบำบัด:
การวิเคราะห์ปัญหา

RISK ASSESSMENT AND MANAGEMENT OF FEBRILE NEUTROPENIA IN CANCER PATIENTS
RECEIVING CHEMOTHERAPY : A PROBLEM ANALYSIS

สมศรี ทิพย์ประสบโชค 5236519 NSAN/M

พย.ม. (การพยาบาลผู้ใหญ่)

คณะกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์: คณินิจ พงศ์ถาวรกมล, Ph.D. (NURSING), ศศิมา กุสุมา ณ.อยุธยา,
Ph.D. (BIOPHARMACEUTICAL SCIENCES)

บทคัดย่อ

การเกิดไข้ในภาวะเม็ดเลือดขาวต่ำ (Febrile neutropenia) เป็นอาการแสดงที่พบบ่อยในผู้ป่วย
ที่ได้รับการรักษาด้วยยาเคมีบำบัด เป็นภาวะที่คุกคามต่อชีวิต การประเมินความเสี่ยง และการจัดการที่มี
ประสิทธิภาพ จะช่วยค้นหาและจัดการอาการเพื่อป้องกันภาวะแทรกซ้อนได้ วัตถุประสงค์ของการศึกษา
ครั้งนี้ เพื่อวิเคราะห์ปัญหาการเกิดไข้ในภาวะเม็ดเลือดขาวต่ำในผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับเคมีบำบัด โดยใช้
หลักฐานเชิงประจักษ์ วิธีการสืบค้นใช้กรอบของ PICO ผลการสืบค้นหลักฐานเชิงประจักษ์ที่ตีพิมพ์
ระหว่างปี ค.ศ. 2001-2011 ได้จำนวนทั้งหมด 28 เรื่อง นำมาวิเคราะห์ได้ข้อสรุปดังนี้ 1) การประเมินความ
เสี่ยง โดยนำเครื่องมือ Multinational Association for Supportive Care in Cancer (MASCC) และ ปัจจัย
เสี่ยง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้ป่วย ด้านโรคมะเร็ง ด้านการรักษา มาร่วมใช้ในการประเมิน 2) การจัดการภาวะ
Febrile neutropenia ประกอบด้วย การรักษาด้วยยาปฏิชีวนะ ยากระตุ้นเม็ดเลือดขาว และการพยาบาล
มุ่งเน้นการให้ความรู้ และคำแนะนำทั้งแก่ผู้ป่วย ผู้ดูแล และทีมสุขภาพ รวมถึงพัฒนาการใช้บัตรกระตุ้น
ผู้ป่วย และทีมสุขภาพเพิ่มการเฝ้าระวังในการรักษาด้วยเคมีบำบัด (Patient alert card)

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาครั้งนี้ ควรจัดอบรมแก่พยาบาลและทีมสุขภาพเพื่อเพิ่มความรู้
ความเข้าใจ ถึงผลกระทบของการเกิดภาวะ Febrile neutropenia และตระหนักถึงความสำคัญในการ
ประเมินความเสี่ยงและการจัดการการเกิดไข้ในภาวะเม็ดเลือดขาวต่ำในผู้ป่วยมะเร็งทุกรายที่ได้รับยาเคมี
บำบัด เผยแพร่ข้อสรุปที่ได้จากหลักฐานเชิงประจักษ์ประยุกต์ไปสู่การพัฒนาแนวทางปฏิบัติทางคลินิกใน
อนาคต รวมถึง นำรูปแบบการประเมินความเสี่ยงและวิธีการจัดการที่ได้รับการยอมรับไปใช้ในการปฏิบัติ
ทางคลินิก และทำการศึกษาวิจัยในบริบทของตนเอง

คำสำคัญ : การประเมินความเสี่ยง / การจัดการ / การเกิดไข้ในภาวะเม็ดเลือดขาวต่ำ / เคมีบำบัด / มะเร็ง

109 หน้า

**RISK ASSESSMENT AND MANAGEMENT OF FEBRILE NEUTROPENIA IN
CANCER PATIENTS RECEIVING CHEMOTHERAPY : A PROBLEM ANALYSIS****SOMSRI THIPPRASOPCHOCK 5236519 NSAN/M****M.N.S. (ADULT NURSING)****THEMATIC PAPER ADVISORY COMMITTEE: KANAUNGNIT PONGTHAVORNKAMOL,
Ph.D. (NURSING), SASIMA KUSUMA NA AYUTHYA, Ph.D.
(BIOPHARMACEUTICAL SCIENCES)****ABSTRACT**

Febrile neutropenia is a life-threatening conditions with presenting symptoms frequently discovered in cancer patients receiving chemotherapy. Efficient risk assessment and management will help discover and manage symptoms to prevent complications. The objective of this study was to analyze the issue of febrile neutropenia in cancer patients receiving chemotherapy by using evidence-based practices. The search for evidence-based practiced employed the PICO framework. A total of 28 samples of evidence-based practice published during 2001 – 2011 was obtained for analysis from which the following conclusions were drawn: 1) Risk evaluation by implementing the instrumentation of the Multinational Association for Supportive Care in Cancer (MASCC) and the three aspects of risk factors comprising patient-related, disease-related, and treatment-related risk factors in assessment; 2) Management of febrile neutropenia consisting of treatment with antimicrobial agents; colony-stimulating factor, and nursing care with emphasis on providing education and consultation for patients, caregivers, and health care teams, including the development of alert cards for cancer patients receiving chemotherapy.

Recommendations from this study: Education should be provided to nurses and health care teams in order to increase their knowledge and understanding about the impact of febrile neutropenia, and be aware of the importance of risk assessing and managing febrile neutropenia in every cancer patient receiving chemotherapy. Disseminate the conclusions obtained from this evidence-based search for applications for the development of clinical practice guidelines in the future, including utilizing well-accepted risk assessment tools and management methods in clinical practice, as well as conducting research into individuals' contexts.

**KEY WORDS: RISK ASSESSMENT / MANAGEMENT / CHEMOTHERAPY CANCER /
FEBRILE NEUTROPENIA**

109 pages